

26 A:9

Av myndighet påbjudet skyddsrum, som inte försetts med någon form av va-installation, har bedömts som avgiftspliktig våningsyta.

M.E. och L.D. äger tillsammans en fastighet i Norra Sticklinge, Lidingö kommun. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning och kommunen har av tidigare ägare till fastigheten uttagit anläggningsavgift för va, innefattande bl.a. avgift för 100 m² våningsyta.

Med anledning av att M.E. och L.D. uppförde en ny villabyggnad på fastigheten påförde kommunen dem genom en faktura med förfallodag den 15 mars 1984 avgift för (297 - 100 =) 197 m² våningsyta à 183 kr med 36 051 kr. Den totalyta om 297 m² för nybyggnaden som kommunen utgick från vid avgiftsberäkningen innefattade följande delytor: källarvåning (skyddsrum/garage) 95 m², souterrängvåning 100 m² och övervåning 102 m².

M.E. och L.D. gjorde gällande att källarvåningen/skyddsrummet inte skulle avgiftsbeläggas och betalade endast 18 849 kr av fakturabeloppet.

Enligt Lidingö kommuns va-taxa 5 § 3 mom avses med våningsyta "den sammanlagda ytan av samtliga våningar, inberäknat källarvåningar, som i varje våningsplan begränsas av omgivande ytterväggars utsidor". Källare räknas enligt samma bestämmelse som våning oavsett inredning.

M.E. och L.D. gjorde även hos Va-nämnden gällande att källarvåningen/skyddsrummet inte skulle inräknas i den avgiftspliktiga våningsytan. På grund härav yrkade de – såsom deras talan får förstås – att Va-nämnden fastställer att de inte är skyldiga att betala resterande del av den fakturerade avgiften.

Kommunen bestred deras talan och yrkade å sin sida förpliktande för M.E. och L.D. att till kommunen utge även restbeloppet 17 202 kr jämte ränta.

Till utveckling av sin talan anförde M.E. och L.D. sammanfattningsvis: Skyddsrummet är inte våningsyta. Den informationsskrivelse angående anläggningsavgifter för va som de fick del av när de sökte byggnadslov nämner inget om att skyddsrum ingår i våningsyta. Det bör påpekas att det inte finns någon invändig trappa som förbinder skyddsrummet med bostadsplanen. I sin ansökan om byggnadslov hade de ett garage om 4 x 8 m, där skyddsrummet nu är placerat. Detta hade räckt för deras

behov. Större fick inte byggas för att normerna för statlig belåning, som var en förutsättning för deras byggande, skulle uppfyllas. Utrymmet därutöver i källaren har tillkommit på grund av länsstyrelsebeslutet om att skyddsrum skulle byggas. Om kommunen vill förlägga ett skyddsrum på fastigheten med krav på t.ex. vatten och avlopp så är det i sin ordning om merkostnaden för detta täcks av statliga bidrag. Kostnaden för va täcks uppenbarligen ej av bidrag från staten. De finner det orimligt att de skall behöva låna pengar för att finansiera Lidingö kommuns behov av skyddsrum på grund av att kommunen har oskäligen va-avgifter. De kan möjligen förstå att va-avgifter debiteras i det fall att skyddsrum planerats in och utgör boendeyta. Men i deras fall, när behovet av våningsyta gott och väl är täckt och endast ett garage var inplanerat, finner de en sådan debitering orimlig. Den totala avgiften kan omöjligen stå i proportion till användandet jämfört med hus utan skyddsrum. Vid förfrågan hos tre närliggande kommuner har framgått att en inte tar ut va-avgift alls för skyddsrum medan de två övriga tar ut 56 kr respektive 63 kr 20 öre per m².

Kommunen hänvisade å sin sida till att va-taxan inte gör något undantag för våningsyta som är skyddsrum.

Va-nämnden yttrade:

I 27 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar är, såvitt nu är ifråga, föreskrivet att va-avgift skall utgå enligt taxa som huvudmannen för va-anläggningen utformar i överensstämmelse med de grunder som anges i 24–26 §§ samma lag. Vad M.E. och L.D. invänt mot kommunens avgiftskrav får uppfattas så att de gör gällande, dels att Lidingö kommuns va-taxa, i den mån den överhuvudtaget föreskriver avgiftsplikt för ett sådant utrymme för skyddsrum som inretts i deras hus, måste anses strida mot bestämmelsen i 26 § lagen att avgiftsskyldighet skall fördelas efter skälig och rättvis grund mellan fastigheterna inom verksamhetsområdet för en va-anläggning, dels att, om va-avgift trots allt får tas ut, denna skall bekostas inte av dem utan av det allmänna.

Såsom Lidingö kommuns va-taxa utformats omfattar den däri föreskrivna avgiftsplikten för våningsyta även källarutrymme. Det ändamål för vilket utrymmet utnyttjas eller avses skola utnyttjas inverkar enligt va-taxan inte på avgiftsskyldighetens omfattning. Likaså saknar det betydelse för avgiftsberäkningen, om utrymmet försetts med va-installation eller ej.

Taxebestämmelser med nu återgiven innebörd kan – i överensstämmelse med vad som uttalats i flera tidigare avgöranden i va-mål – inte anses oförenliga med avgiftsbestämmelserna i förenämnda lag.

Av det anförda följer att laga grund saknas för att undanta skyddsrumsytan från den i kommunens föreskrivna avgiftsplikten för våningsyta.

Skyldigheten att betala va-avgift åvilar enligt förenämnda lag fastighetens ägare. Det av M.E. och L.D. ytterligare åberopade förhållandet att skyddsrummet tillkommit på grund av myndighets beslut är inte av beskaffenhet att befria dem från betalningsskyldigheten.

I enlighet med det anförda skall M.E:s och L.D:s talan ogillas och i stället kommunens talan bifallas.

Va-nämnden ogillade M.E:s och L.D:s talan och förpliktade dem att betala 17 202 kr jämte ränta till kommunen.

Beslut: 1986-11-10, BVa 123

Mål nr: Va 97/84

M.E. och L.D.-E. väddjade och yrkade befrielse från den ålagda betalningsskyldigheten utom såvitt gäller anläggningsavgift för den del av källaren som de ursprungligen planerat som garage (3,5 m x 8 m).

Kommunen bestred ändring.

Vattenöverdomstolen yttrade:

Såsom Va-nämnden funnit saknas laga grund för att undanta skyddsrumsytan från avgiftsplikten enligt kommunens va-taxa. Det förhållandet att skyddsrummet tillkommit på grund av myndighets beslut är såsom Va-nämnden jämväl funnit inte av beskaffenhet att befria fastighetens ägare från betalningsskyldighet. Va-nämndens avgörande skall därför fastställas.

Dom: 1987-05-22, DTVa 18

Mål nr: TVa 52/86